

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16685

Tarih : 24.02.2026

41603

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Milli Eğitim Bakanlığı, anayasal bir kurum olarak tüm yurttaşlara eşit mesafede durmakla yükümlüdür. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde düzenlenen laiklik ilkesi, devletin tüm inançlar karşısında tarafsız olmasını zorunlu kılmaktadır. 10. madde eşitlik ilkesini güvence altına almakta; 24. madde din ve vicdan özgürlüğünü koruma altına alarak kimsenin dini inanç ve kanaatlerinden dolayı zorlanamayacağını açıkça hükme bağlamaktadır. 42. madde ise eğitimin çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre yürütülmesini işaret etmektedir. Bu anayasal çerçeve birlikte değerlendirildiğinde, kamusal eğitim alanının herhangi bir inanç pratiğinin kurumsal uygulama sahasına dönüştürülmesi hukuki açıdan ciddi tartışmalar doğurmaktadır.

“Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Ramazan Ayı Etkinlikleri” başlıklı düzenleme; okul öncesinden lise düzeyine kadar öğrencilerin belirli bir dini dönem ve ritüel etrafında yönlendirilmesini içermektedir. Türkiye; Müslümanların, Hristiyanların, Alevilerin, Êzîdîlerin ve daha birçok inancı benimseyen yurttaşların birlikte yaşadığı çoğulcu bir toplumsal yapıya sahiptir. Kamusal eğitim politikalarının bu çoğulculuğu gözetmesi anayasal bir zorunluluktur.

Belirli bir dini dönemin sembollerinin, ritüellerinin ve anlatılarının merkezî planlamayla okullarda uygulanması; farklı kimliklere sahip çocukları görünmez kılma, dışlanma ve akran baskısına maruz bırakma riski taşımaktadır. Özellikle erken yaş grubunda, henüz eleştirel değerlendirme kapasitesi gelişmemiş çocukların tek yönlü dini içeriklere kurumsal olarak maruz bırakılması; pedagojik, gelişimsel ve çocuk hakları açısından sakıncalıdır.

Bu genel uygulamanın Alevi inancının yoğun olarak yaşandığı Dersim yerelindeki yansımaları ayrıca dikkat çekicidir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yayımlanan yazı doğrultusunda, 3-6 Mart tarihleri arasında Atatürk Anadolu Lisesi kapalı spor salonunda ilkokulların katılımıyla Ramazan etkinlikleri planlandığı; programda davul ve manilerle karşılama, Ramazan anlatıları, şarkılar, rozet ve hediye takdimi gibi içeriklerin yer aldığı görülmektedir.

Ayrıca anaokullarında da benzer uygulamaların planlandığı belirtilmektedir. Henüz gelişimsel olarak soyut dini kavramları kavrayabilecek düzeyde olmayan okul öncesi çocukların bu tür etkinliklere dahil edilmesi pedagojik açıdan tartışmalıdır.

Velilerin yazılı ve açık rızası olmaksızın öğrencilerin bu tür etkinliklere yönlendirilmesi hukuki sorunlar doğurabilecektir. Eğitim emekçilerinin idari hiyerarşi içinde bu etkinlikleri uygulamakla yükümlü kılınması ise mesleki baskı ve uyum zorunluluğu algısı yaratabilmektedir.

Bu bağlamda

1- “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Ramazan Ayı Etkinlikleri” genelgesi hazırlanırken Anayasa’nın 2., 10., 24. ve 42. maddeleri kapsamında laiklik, eşitlik ve din-vicdan özgürlüğü bakımından bir hukuki uygunluk değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu değerlendirme kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?

2- Türkiye’nin çok inançlı toplumsal yapısı dikkate alındığında; Alevi, Êzidî, Hristiyan ve diğer inanç topluluklarına mensup öğrencilerin hak ve hassasiyetlerinin korunmasına yönelik hangi somut önlemler alınmıştır?

3- Okul öncesi 4-6 yaş grubundaki çocukların dini içerikli etkinliklere yönlendirilmesinin pedagojik uygunluğuna ilişkin hangi bilimsel kurul ya da uzman görüşüne başvurulmuştur?

4- İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Dersim'de 3-6 Mart tarihleri arasında planlanan etkinlikler Bakanlığınızın merkezî talimatı doğrultusunda mı gerçekleştirilmektedir?

5- İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin dini içerikli programları merkezî planlama doğrultusunda organize etmesi, kamusal eğitimin tarafsızlığı ilkesine uygun mudur?

6- Genelgede belirtilen etkinliklere katılım zorunlu mudur? Katılmak istemeyen öğrenciler için herhangi bir alternatif program öngörülmüş müdür? Bu öğrencilerin ayrımcılığa uğramaması için hangi mekanizmalar işletilecektir?

7- Velilerin yazılı ve açık onayı olmadan öğrencilerin bu tür etkinliklere dahil edilmesi hukuken mümkün müdür?

8- Bu tür etkinliklerin merkezî genelgelerle planlanması, uygulamaların raporlanmasının ve görsel belgelerle bildirilmesinin istenmesi; eğitim emekçisi öğretmenler üzerinde de bir beklenti ve uyum baskısı yaratmakta mıdır?

9- Okulda idari hiyerarşi içinde görev yapan öğretmen ve yöneticiler açısından, katılım göstermemenin mesleki konumları bakımından risk oluşturabileceği yönünde örtük bir baskı mekanizması söz konusu değil midir?

10- Dersim gibi başta Alevi yurttaşlar olmak üzere farklı inanç kimliklerinin yoğun olarak yaşadığı yerlerde bu genelde belirtilen uygulamaların yaratabileceği sakıncalar, sosyolojik etkiler ve toplumsal hassasiyetler konusunda özel bir etki analizi yapılmış mıdır?